

Zasady postępowania w sprawie przyznania dofinansowania ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

I. Informacje ogólne:

Niniejsze zasady określają:

1. Warunki, jakie muszą spełniać osoby niepełnosprawne ubiegające się o dofinansowanie,
2. Tryb składania wniosków i zasady rozpatrywania wniosków,
3. Zasady ustalania rozpatrywania wniosków,
4. Zasady podpisania umowy,
5. Zasady przekazywania środków finansowych,
6. Katalogi rzeczowe urządzeń, materiałów budowlanych, robót i innych czynności.

Ilekróć w niniejszych zasadach jest mowa o:

1. **Centrum** – oznacza Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie,
2. **Funduszu** – oznacza to Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
3. **Komisji** – oznacza to Komisję do spraw opiniowania wniosków o dofinansowanie ze środków Funduszu, powołaną przez dyrektora Centrum,
4. **Osobie niepełnosprawnej** – oznacza to osobę posiadającą:
 - a) orzeczenie o zaliczeniu do znacznego, umiarkowanego lub lekkiego stopnia niepełnosprawności,
 - b) orzeczenie o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w przypadku osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
 - c) orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy wydane przez lekarza orzecznika Zakładu ubezpieczeń Społecznych,
 - d) orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
 - e) orzeczenie o zaliczeniu do I, II lub III grupy inwalidzkiej wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przed dniem 1 stycznia 1998 r.,
 - f) orzeczenie o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przez kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przed dniem 1 stycznia 1998 r.
5. **Starości** - oznacza to Starostę Powiatu Wołomińskiego,
6. **Przeciętnym miesięcznym dochodzie obliczonym za kwartał** – oznacza to dochód w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.) podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym i podzielony przez trzy miesiące,

7. **Przeciętnym wynagrodzeniu** – oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 53 z późn. zm.).
8. **Barierach** – oznacza to bariery architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne,
9. **Barierach architektonicznych** – oznacza to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania ograniczają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym,
10. **Barierach w komunikowaniu się** – oznacza to ograniczenia umożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji,
11. **Barierach technicznych** – oznacza to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne; likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

II. Warunki, jakie muszą spełnić osoby niepełnosprawne ubiegające się o dofinansowanie:

1. O dofinansowanie ze środków Funduszu likwidacji barier mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli ta likwidacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, z tym, że;
 - a) **na likwidację barier architektonicznych** – osoby niepełnosprawne, które mają **trudności w poruszaniu się,** jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują,
 - b) **na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych** – osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione **potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności,** co zostało potwierdzone m. in. opinią ze specjalistycznych ośrodków diagnostycznych, poradni specjalistycznych oraz innymi opiniami uzasadniającymi potrzebę korzystania z wnioskowanego sprzętu lub zaświadczeniem lekarskim właściwego lekarza specjalisty.
2. Wysokość dofinansowania likwidacji barier może wynosić do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.
3. Dofinansowanie likwidacji barier nie przysługuje osobom niepełnosprawnym, które w ciągu ostatnich trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały odpowiednio na te cele dofinansowanie ze środków funduszu oraz osobom, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku były stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu i rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie osoby niepełnosprawnej.

4. Dofinansowanie nie obejmuje kosztów likwidacji barier poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.
5. Dofinansowanie ze środków Funduszu może być objęta likwidacja barier architektonicznych w budynkach lub pomieszczeniach już istniejących (bariery muszą istnieć, aby mogły zostać zlikwidowane). Dofinansowaniem ze środków Funduszu nie może być objęte dostosowanie budynku nowo wybudowanego lub będącego w trakcie prac wykończeniowych.
6. Wysokość przyznanego dofinansowania określa się na podstawie zweryfikowanego, przewidywanego kosztu zadania.
7. Podstawą dofinansowania likwidacji barier ze środków Funduszu stanowi umowa zawarta przez Starostę z osobą niepełnosprawną lub w przypadku osoby małoletniej z jej przedstawicielem ustawowym.
8. Umowy na dofinansowanie likwidacji barier zawierane będą w okresie roku budżetowego, w którym uchwalono środki na powyższe dofinansowanie zgodnie z uchwałą rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Funduszu.
9. Jeżeli osoba niepełnosprawna nie określi we wniosku zakresu likwidacji barier – zakres dofinansowania, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy, ustala w porozumieniu z tą osobą, Starosta za pośrednictwem Centrum.
10. Rozpatrzenie wniosku nie podlega przepisom Kodeksu postępowania administracyjnego.
11. W przypadku śmierci Wnioskodawcy wniosek nie podlega dalszemu rozpatrzeniu.

III. Tryb składania wniosków i zasady rozpatrywania wniosków

1. Wnioski o udzielenie dofinansowania likwidacji barier należy składać w siedzibie Centrum na właściwych drukach wniosków wraz z kompletem wymaganych załączników. Wniosek o udzielenie dofinansowania likwidacji barier technicznych, w komunikowaniu się stanowi załącznik nr 11 do Zarządzenia Nr 33/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 16.11.2020 r. , wniosek o udzielenie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej stanowi załącznik nr 12 do Zarządzenia Nr 33/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 16.11.2020 r.
2. Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek o dofinansowanie likwidacji barier w każdym czasie.
3. Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek osobiście bądź przez pełnomocnika. W imieniu małoletnich osób niepełnosprawnych wniosek składa przedstawiciel ustawowy.
4. W przypadku złożenia niekompletnego wniosku Centrum występuje w ciągu 10 dni do osoby niepełnosprawnej o jego uzupełnienie lub złożenie dodatkowych dokumentów w przypadku, gdy złożone dokumenty nie w pełni potwierdzają

- konieczność dofinansowania likwidacji określonej bariery. Nie uzupełnienie wniosku w ciągu 30 dni powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.
5. Wniosek rozpatrywany jest w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku. Wnioskodawca informowany jest o sposobie rozpatrzenia w terminie 7 dni od dnia rozpatrzenia kompletnego wniosku.
 6. Wniosek podlega ocenie formalnej i merytorycznej w oparciu o skalę punktową opracowaną przez Centrum. Załącznik nr 3 oraz nr 4.
 7. Przyznawanie dofinansowania, do ocenionych pod względem formalnym i merytorycznym wniosków, prowadzone jest w miarę posiadanych środków finansowych.
 8. Dofinansowanie przyznawane jest wg kolejności wpływu wniosku oraz opracowanej skali punktowej przez Centrum.
 9. W celu raportowania oraz kontroli wydawanych środków finansowych raz na kwartał odbywają się posiedzenia Komisji.
 10. W przypadku zwiększenia w ciągu roku kalendarzowego środków finansowych Funduszu dofinansowanie przyznawane jest w pierwszej kolejności wnioskowi z poprzednich kwartałów, uprzednio nie zrealizowanych, aż do wyczerpania środków. Dofinansowanie przyznawane jest wówczas w kolejności odpowiadającej porządkowi realizacji wniosków w danych kwartałach.
 11. W przypadku rezygnacji Wnioskodawcy z dofinansowania, niewykorzystane środki finansowe przechodzą na kolejne osoby z list rankingowych.
 12. Centrum w uzasadnionych przypadkach może wyrazić zgodę na dofinansowanie Wnioskodawcy znajdującemu się na liście rankingowej, z pominięciem procedur określonych w pkt 7 i 8.
 13. Decyzje o przyznaniu lub odmowie dofinansowania mogą być podejmowane po podjęciu przez Radę Powiatu Wołomińskiego uchwały dotyczącej podziału środków finansowych Funduszu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej a w szczególnych i uzasadnionych przypadkach, Centrum może podjąć decyzję o przyznaniu dofinansowania z otrzymanej zaliczki ze środków PFRON w danym roku.
 14. Wnioskodawcom, którym nie zostało przyznane dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych z powodu niewystarczającej ilości środków finansowych Funduszu przeznaczonych na dane zadanie w roku rozpatrywania wniosku muszą wystąpić o dofinansowanie ponownie, składając nowy wniosek i aktualizując wymagane załączniki.
 15. Wnioskodawcom, którym nie zostało przyznane dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania z powodu niewystarczającej ilości środków finansowych Funduszu przeznaczonych na dane zadanie w roku rozpatrywania wniosku, może zostać przedłużone zachowanie ważności wniosku i pozostawienie wniosku na liście wniosków oczekujących na przyznanie dofinansowania ze środków otrzymanych na kolejne lata.
 16. Jeżeli wnioskodawca zmarł wniosek nie podlega dalszemu rozpatrywaniu. Należy przyjąć do rozpatrywania kolejny wniosek, który otrzymała najwyższą ocenę punktową.

17. Od odmowy przyznania dofinansowania wnioskodawcy nie przysługuje odwołanie w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

IV. Zasady ustalania rozpatrywania wniosków:

1. Rozpatrywanie wniosków osoby niepełnosprawnej obejmuje ocenę formalną i merytoryczną:
 - a) ocenę zasadności wniosku,
 - b) sprawdzenie czy wniosek posiada wymagane załączniki,
 - c) sprawdzenie wiarygodności podanych we wniosku informacji, również poprzez dokonanie wizji lokalnej,
 - d) opinię Komisji.
2. Przy rozpatrywaniu wniosku osoby niepełnosprawnej bierze się pod uwagę:
 - a) stopień niepełnosprawności i istniejące sprzężenia,
 - b) liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkałych w danym lokalu,
 - c) prowadzenie gospodarstwa domowego samotnie lub z innymi osobami w tym osobami niepełnosprawnymi,
 - d) średni dochód na członka rodziny,
 - e) całkowity koszt zadania,
 - f) możliwość dofinansowania przez sponsora (np. Spółdzielnie, urząd gminy, administrację mieszkaniową lub inne podmioty),
 - g) wcześniejsze korzystanie przez osobę niepełnosprawną ze środków Funduszu.
3. W przypadku ograniczonych środków finansowych wnioski nie będą rozpatrywane w kolejności ich złożenia lecz w pierwszej kolejności rozpatrywane będą wnioski osób:
 - a) poruszających się na wózkach inwalidzkich,
 - b) po amputacji kończyn dolnych,
 - c) niewidomych,
 - d) poruszających się przy pomocy urządzeń pomocniczych,
 - e) samotnie gospodarujących,
 - f) więcej niż jedna osoba niepełnosprawna w gospodarstwie domowym,
 - g) z inną dysfunkcją narządu ruchu, wzroku lub stwarzających trudności w poruszaniu się pod warunkiem posiadania przez powiat wołomiński środków finansowych z Funduszu.
4. W przypadku niewystarczającej ilości środków finansowych z Funduszu przeznaczonych na likwidację barier w danym roku kalendarzowym ustala się maksymalny procent dofinansowania do likwidacji barier uzależniony od sytuacji dochodowej Wnioskodawcy:

Likwidacja barier w komunikowaniu:

Bariery w komunikowaniu się to „*bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne; likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.*”, w związku z powyższym określa się limit do jednego sprzętu.

Wnioskodawca, który wnioskuje na zakup sprzętu zobowiązany jest do posiadania

dostępu do Internetu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach gdy Wnioskodawca nie posiada dostępu do Internetu zobowiązuje się po otrzymaniu dofinansowania o dostarczenie dokumentu potwierdzającego korzystanie z usługi telekomunikacyjnej.

dofinansowani wynosi:

do 95% lecz nie więcej niż:

2000 zł – do laptopa

2000 zł – do tabletu, smartfona itp.

2500 zł – do komputera stacjonarnego

1500 zł – do specjalistycznego oprogramowania komputerowego

4000 zł – do specjalistycznego sprzętu elektronicznego (dla osób ze znaczną dysfunkcją narządu wzroku oraz dla osób ze znaczną dysfunkcją kończyn górnych)

Bariery techniczne i architektoniczne

Procent dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych i technicznych, uzależniony jest od miesięcznego dochodu na członka wspólnego gospodarstwa domowego oraz osoby samotnej:

Wysokość dochodu na członka rodziny	Procent dofinansowania do likwidacji barier
do 700 zł	do 95% dofinansowania
od 701 zł do 1400 zł	do 85% dofinansowania
od 1401 zł do 2100 zł	do 75% dofinansowania
powyżej 2100 zł	do 65% dofinansowania

Wysokość dochodu osoby samotnej	Procent dofinansowania do likwidacji barier
do 1.100 zł	do 95% dofinansowania
od 1101 zł do 1800 zł	do 85% dofinansowania
od 1801 zł do 2500 zł	do 75% dofinansowania
powyżej 2500 zł.	do 65% dofinansowania

W przypadku wysokich dochodów Starosta może obniżyć kwotę dofinansowania poniżej 40% lub odmówić dofinansowania.

5. Rozpatrywanie wniosków odbywa się w dwóch etapach.

Etap I obejmuje:

- a) Sprawdzenie, czy wniosek posiada wymagane załączniki,
- b) Dokonanie wstępnej wizji lokalnej w celu weryfikacji zasadności zaproponowanego przez wnioskodawcę zakresu zadań,
- c) Sprawdzenie wiarygodności podanych we wniosku informacji,
- d) Dokonywanie oceny wniosku według skali punktowej opracowanej Centrum,

- e) Sporządzenie listy wniosków według uzyskanej punktacji – od najwyższej do najniższej.

Etap II obejmuje

- a) Sprawdzenie poprawności rozwiązań technicznych i ich zgodności z zakresem ustalonym w etapie I,
 - b) Weryfikację przewidywanego kosztu w oparciu o wizję lokalną i kosztorys sprawdzający.
6. Nie podlegają rozpatrywaniu wnioski:
- a) niekompletne,
 - b) osób, które po otrzymaniu dofinansowania na cele, określone w ustawie, nie dotrzymały warunków umowy,
 - c) osób, które otrzymały na wnioskowany cel dofinansowanie w ciągu 3 lat przed złożeniem wniosku.

v. Zasady podpisania umowy:

1. Szczegółowy koszt urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności ustala się w oparciu o średnie ceny publikowane w informatorach i biuletynach budowlanych lub regionalnych informatorach, a przypadku ich braku średnich cen rynkowych.
2. Do obowiązków osoby niepełnosprawnej należy uzyskanie uzgodnień, opinii i pozwoleń wymaganych przepisami szczególnymi oraz pozwolenia na budowę, a także zapewnienia nadzoru inwestorskiego – w koniecznych przypadkach. Koszty uzyskania pozwoleń oraz nadzoru inwestorskiego pokrywa osoba niepełnosprawna.
3. Obowiązkiem osoby niepełnosprawnej jest przedstawienie kosztorysu ofertowego. Zweryfikowany przez Centrum kosztorys ofertowy i opracowany przez osobę zatrudnianą przez Centrum, posiadającą odpowiednie kwalifikacje budowlane, kosztorys sprawdzający określa zakres rzeczowy i finansowy robót budowlanych będących przedmiotem umowy o dofinansowanie.
4. Przekroczenie kosztów ponad wysokość określoną w kosztorysie sprawdzającym, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie oraz przyjętej do dofinansowania kwoty, także w przypadkach gdy niezbędne było wykonanie dodatkowych robót budowlanych wymaganych przepisami, w tym techniczno-budowlanymi i obowiązującymi polskimi normami oraz zasadami wiedzy technicznej, osoba niepełnosprawna pokrywa ze środków własnych.
5. Osoba niepełnosprawna zobowiązana jest, w zależności od rodzaju zadania, powierzyć wykonanie budowy lub robót budowlanych wybranym przez siebie podmiotom i zawrzeć stosowne umowy o roboty budowlane z wykonawcą. Umowa z wykonawcą powinna przewidywać udzielenie gwarancji na wykonanie prac oraz zachować terminy wykonania prac określone w umowie o dofinansowanie zawartej między Starostą a osobą niepełnosprawną. W każdym przypadku osoba niepełnosprawna ponosi pełną odpowiedzialność za działania wykonawcy. O zawarciu umowy z wykonawcą wnioskodawca zobowiązany jest powiadomić Centrum w terminie 7 dni od daty jej zawarcia.

6. Osoba niepełnosprawna zobowiązana jest do powiadomienia Centrum w formie pisemnej, pod rygorem rozwiązania umowy, o każdej zmianie mającej wpływ na realizację zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie, w terminie 7 dni od zaistnienia zdarzenia.

VI. Zasady przekazania środków finansowych

1. Przekazanie środków finansowych następuje w formie przelewu na wskazany rachunek bankowy sprzedawcy/dostawcy urządzeń/wykonawcy robót po dostarczeniu przez osobę niepełnosprawną oryginałów:
 - a) faktur VAT albo innego dowodu księgowego, wystawionych na osobę niepełnosprawną przez wykonawców lub dostawców o terminie płatności nie krótszym niż 30 dni od daty wystawienia
 - b) faktury Proforma wraz z dowodem uiszczenia przez Wnioskodawcę udziału własnego, wystawionych na osobę niepełnosprawną przez wykonawców lub dostawców o terminie płatności nie krótszym niż 30 dni od daty wystawienia
 - c) polecenia przelewu na konto wykonawcy robót, przekazu pocztowego lub dowodu wpłaty potwierdzającego uiszczenie udziału własnego w kosztach realizacji zadania,
 - d) podstawy ustalenia kosztu robót, w formie kosztorysu powykonawczego (jeżeli taki był wystawiony przez wykonawcę robót),
 - e) rozliczenia zużycia materiałów wg pozycji kosztorysu w przypadku rozliczenia rachunkami zakupów materiałów.
2. Warunkiem przekazania środków finansowych jest:
 - a) podpisanie przez osobę niepełnosprawną, wykonawcę robót, inspektora nadzoru (jeżeli jego powołanie wynikało z odpowiednich przepisów) i przedstawicieli Działu ds. Osób Niepełnosprawnych Centrum protokołu końcowego odbioru robót, określającego zakres wykonanych robót,
 - b) przedłożenie przez osobę niepełnosprawną do Działu ds. Osób Niepełnosprawnych Centrum dokumentów rozliczeniowych w terminie 14 dni od daty ich wystawienia,
3. Przelew dokonywany jest po dostarczeniu przez osobę niepełnosprawną faktur lub rachunków uproszczonych, wystawionych na wnioskodawcę przez wykonawcę usług lub dostawców towarów - o terminie płatności nie krótszym niż 30 dni od daty ich wystawienia, opatrzonych przez pracownika Działu ds. Osób Niepełnosprawnych Centrum klauzulą "**płatne ze środków PFRON w wysokości ...**".
4. Przekazanie przez Powiat środków Funduszu nastąpi w terminie do 30 dni od dnia złożenia wymaganych dokumentów, bezpośrednio przelewem na wskazany w fakturze VAT rachunek bankowy, a w przypadku zapłaty przez Wnioskodawcę ceny zakupu w całości na rachunek bankowy wskazany przez Wnioskodawcę bądź przekazem pocztowym na adres zamieszkania wskazany we wniosku.
5. W razie doręczenia przez osobę niepełnosprawną faktury VAT po upływie terminu jej płatności, naliczone przez wykonawcę odsetki pokrywa osoba niepełnosprawna.

6. W rozliczeniu nie uwzględnia się kosztów opłat i kar umownych, a także podatków od towarów i usług w przypadku, gdy osoba niepełnosprawna jest płatnikiem podatku VAT.
7. Przekazanie środków finansowych nastąpi w terminie 30 dni od dnia złożenia wymaganego kompletu dokumentów, bezpośrednio przelewem na wskazany na fakturze rachunek bankowy z zastrzeżeniem ust. 1, 2 i 3.
8. Przedłożone dokumenty podlegają weryfikacji przez Centrum pod względem zgodności z wnioskiem, uzgodnionym kosztem i zakresem robót oraz podpisaną umową. Starosta zastrzega sobie prawo przekazania środków finansowych do wysokości zweryfikowanych kwot.
9. Osoba niepełnosprawna zobowiązana jest do:
 - a) użytkowania pomieszczeń i urządzeń zakupionych zgodnie z przeznaczeniem,
 - b) dokonywania na własny koszt konserwacji i napraw zamontowanych urządzeń i dostosowanych pomieszczeń,
 - c) umożliwienia pracownikom Centrum przeprowadzenia kontroli w okresie 3 lat w zakresie przedmiotu umowy.
10. W przypadku ujawnienia w trakcie kontroli, o której mowa w ust. 8 lit. c, braku urządzeń i sprzętu, na który przyznano dofinansowanie ze środków Funduszu, osoba niepełnosprawna zobowiązana jest do dokonania zwrotu tych środków wraz z ustawowymi odsetkami licząc od daty otrzymania dofinansowania.

VII. Katalogi rzeczowe urządzeń, materiałów budowlanych, robót i innych czynności:

1. W zależności od rodzaju niepełnosprawności, wymienionego w orzeczeniu i stanowiącego podstawę zaliczenia do określonego stopnia niepełnosprawności oraz indywidualnych potrzeb, wnioskodawcy wybierają urządzenia, materiały budowlane oraz rodzaj robót lub innych czynności, na jakie chcą przeznaczyć środki własne i Funduszu oraz określają przewidywany, całkowity koszt zadania z zakresu likwidacji barier, na podstawie:
 - a) ofert producentów lub dostawców urządzeń,
 - b) indywidualnych kalkulacji producentów,
 - c) kosztorysów inwestorskich opracowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami (przy opracowywaniu kosztorysów zaleca się stosowanie informatorów i biuletynów budowlanych np. „Sekocenbud”, a w przypadku braku odpowiednich pozycji, można stosować informatory regionalne).
2. Katalog rzeczowy urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności, jakie mogą być objęte w ramach dofinansowania **likwidacji barier architektonicznych** w szczególności obejmuje:
 - 2.1. **Dla osób niepełnosprawnych ruchowo, z koniecznością poruszania się na wózku inwalidzkim oraz osób z dysfunkcją narządu ruchu** – potwierdzonych orzeczeniem i aktualnym zaświadczeniem lekarskim:
 - a) udokumentowane koszty przeprowadzki do lokalu wymagającego małego przystosowania do potrzeb osoby niepełnosprawnej ruchowo,
 - b) budowę pochylni i dojścia do budynku mieszkalnego, zapewniającego osobom niepełnosprawnym samodzielny dostęp do lokalu,

- c) wyrównanie nawierzchni chodnika w pobliżu (do 5 m) wjazdu na pochylnię oraz dojścia do budynku,
- d) zakup, dostawę i montaż:
 - podnośnika,
 - platformy schodowej,
 - transportera schodowego,
 - windy przyściennej,
 - innych urządzeń do transportu pionowego,
- e) zakup, dostawę i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych,
- f) roboty polegające na:
 - likwidacji progów,
 - likwidacji zróżnicowania poziomu podłogi,
- g) przystosowanie drzwi:
 - zakup i montaż drzwi wejściowych o szerokości w świetle ościeżnicy co najmniej 90 cm, w przypadku nie możliwości wstawienia drzwi o wym. 90 cm dopuszcza się montaż drzwi o wymiarach 80 cm, w przypadku pozostałych drzwi co najmniej 80 cm,
 - zakup i montaż drzwi przesuwanych (dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim),
 - zakup i montaż systemu otwierania drzwi, w tym balkonowych uruchamianych przyciskiem (dla osób o niesprawnych rękach),
 - zakup i montaż zabezpieczenia drzwi (do wysokości 40 cm od podłogi) przed uszkodzeniami mechanicznymi i zainstalowanie ościeżnicy stalowej (dla osób wyłącznie poruszających się na wózku inwalidzkim),
 - zakup i montaż okuć do drzwi balkonowych i okien, umożliwiające ich samodzielną obsługę przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim – gdy montaż okuć ze względu na stan techniczny okien i drzwi balkonowych jest możliwy – w kuchni i jednym pokoju, wybranym przez osobę niepełnosprawną,
 - zakup i wymiana drzwi balkonowych w przypadkach, o których mowa wyżej, gdy montaż okuć nie jest możliwy,
 - zakup i zainstalowanie systemu automatycznego otwierania drzwi do garażu – dla osób niepełnosprawnych posiadających i prowadzących samodzielnie samochód oraz prowadzących działalność gospodarczą lub zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony,
- h) dostosowanie stolarki okiennej do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną zamieszkującą z inną osobą niepełnosprawną lub samotnie,
- i) wymianę wykładziny podłogowej (w miarę konieczności z podłożem), jeżeli stwarza trudności w poruszaniu się, w szczególności roboty izolacyjne podłóg, wykonanie podkładów i posadzki,
- j) wykonanie przyłączy wodociągowych, kanalizacyjnych od sieci zewnętrznych (istniejącego pionu) do urządzeń sanitarnych oraz instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej,

- k) adaptację pomieszczeń na łazienkę i wc, a także przystosowanie już istniejących pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb osoby niepełnosprawnej:
 - zakup i montaż wanny niskodennej z dnem antypoślizgowym lub kabiny prysznicowej z brodzikiem bezprogowym z dnem ryflowanym (bądź wykonanie brodzika z płytek),
 - zakup i montaż kompaktu wc przystosowanego dla osoby niepełnosprawnej,
 - zakup i montaż umywalki przystosowanej do osoby niepełnosprawnej,
 - zakup i montaż lustro uchylnego dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim,
 - zakup i montaż bidetu przystosowanego dla osoby niepełnosprawnej,
 - zakup i montaż taboretu prysznicowego, siedziska wannowego, leżaka kąpielowego, wózka lub krzeselka toaletowego,
- l) przystosowanie wyposażenia kuchni do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną w tym:
 - obniżenie i obudowa zlewozmywaka oraz zakup i montaż niskich blatów, umożliwiające dojazd wózkiem inwalidzkim,
 - zakup i montaż ruchomych półek oraz pojemników na specjalnych prowadnicach,
 - zakup i montaż zawiasów umożliwiających otwieranie drzwiczek pod kątem większym niż 90° (do 170°),
 - zakup i montaż zatrzasków magnetycznych,
- m) instalowanie gniazd wtynkowych i wyłączników w strefie dostępnej dla osoby siedzącej,
- n) tynkowanie, wykonanie podkładów pod licowanie ścian płytkami, malowanie tynków ścian i sufitów, jeśli jest to związane z adaptacją pomieszczeń albo z przystosowaniem pomieszczeń już istniejących,
- o) budowę instalacji oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej, samotnie gospodarującej lub zamieszkującej z inną osobą niepełnosprawną,
- p) koszty wykonania robót budowlanych i materiałów budowlanych związanych z robotami wymienionymi w lit od b) do n),
- r) budowę instalacji oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej, samotnie gospodarującej lub zamieszkującej z inną osobą niepełnosprawną,

2.2. dla osób z dysfunkcją narządu wzroku:

- a) zakup, dostawę i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych,
- b) roboty polegające na:
 - likwidacji progów,
 - likwidacji poziomów podłogi,

- c) wymianę wykładziny podłogowej (w miarę konieczności z podłożem), jeżeli stwarza trudności w poruszaniu się, w szczególności roboty izolacyjne podłóg, wykonanie podkładów i posadzki,
 - d) modernizacja pomieszczeń higieniczno-sanitarnych z przystosowaniem dla osoby niepełnosprawnej, ewentualnie adaptacja pomieszczeń na pomieszczenia higieniczno-sanitarne wraz z wyposażeniem, gdy ze względów technicznych jest to korzystniejsze,
 - e) zakup kuchni mikrofalowej oraz zakup i montaż kuchni elektrycznej w przypadku wyposażenia lokalu w kuchnię węglową lub gazową w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej,
 - f) oznakowanie wyposażenia lokalu i ciągów komunikacyjnych różnym kolorem lub fakturą,
 - g) wykonanie dodatkowego oświetlenia w pomieszczeniu lub zmiana sposobu oświetlenia dla wnioskodawców z orzeczoną umiarkowaną i znaczną stopniem niepełnosprawności,
 - h) montaż zabezpieczenia wypełnienia skrzydła drzwi przed stłuczeniem lub wymiana skrzydła drzwi,
 - i) trwałe oznakowanie narożników budynku,
 - j) wprowadzenie oznakowania kolorystycznego, fakturowego elementów pionowych i poziomych małej architektury oraz ograniczenia krawężnikami lub opaskami o odmiennie fakturowo lub kolorystycznie nawierzchni,
 - k) budowę pochylni i dojścia do budynku mieszkalnego, zapewniającego osobom niepełnosprawnym samodzielny dostęp do lokalu,
 - l) budowa instalacji oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej zamieszkałej samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną mającą trudności w poruszaniu się,
 - m) koszty wykonania robót budowlanych i materiałów budowlanych związanych z robotami wymienionymi w lit od a) do l),
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowaniem likwidacji barier architektonicznych ze środków Funduszu mogą być objęte zakupy urządzeń wraz z montażem, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności nie wymienione w ust. 2.
4. Jeżeli Wnioskodawca nie określił we wniosku zakresu likwidacji barier - zakres ten w zależności od rodzaju i stopnia samodzielności osoby niepełnosprawnej ustalonego w porozumieniu z tą osobą, określa Centrum.
5. Katalog rzeczowy urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności, jakie mogą być objęte w ramach dofinansowania **likwidacji barier w komunikowaniu się** w szczególności obejmuje:
- 5.1. dla osób niepełnosprawnych ruchowo, z koniecznością poruszania się na wózku inwalidzkim oraz osób z dysfunkcją narządu ruchu – potwierdzonych orzeczeniem i aktualnym zaświadczeniem lekarskim:**
- a) zakup i montaż aparatu telefonicznego bezprzewodowego,
 - b) zakup faxu,

- c) zakup sprzętu komputerowego i oprzyrządowania komputerowego (skorelowane z konkretną niepełnosprawnością) dla dorosłych osób niepełnosprawnych z co najmniej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w wieku aktywności zawodowej, zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy (okres zarejestrowania minimum 6 miesięcy) oraz dla młodzieży i dzieci. Dofinansowanie takiego sprzętu musi być ściśle związane z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej, co zostało potwierdzone m. in. opinią ze specjalistycznych ośrodków diagnostycznych, poradni specjalistycznych oraz innymi opiniami uzasadniającymi potrzebę korzystania z wnioskowanego sprzętu lub zaświadczenie lekarskim właściwego lekarza specjalisty.

5.2. dla osób z dysfunkcją narządu wzroku:

- a) zakup i montaż aparatów telefonicznych (z klawiaturą brajlowską),
- b) zakup maszyny do pisania pismem Braille'a,
- c) zakup materiałów optycznych i elektrooptycznych (lupy elektroniczne, okulary, monookulary, okulary video dom, powiększalniki telewizyjne, lupy monitorowe, ds.),
- d) zakup radia CB, krótkofalówki, magnetofonu, radiomagnetofonu, dyktafonu,
- e) zakup urządzeń mechanicznych, elektrycznych lub elektronicznych, które posiadają interfejs dźwiękowy, brajlowski lub powiększone znaki,
- f) zakup programu do skanera rozpoznającego pismo Braille'a,
- g) zakup urządzeń i materiałów do sporządzania napisów brajlowskich,
- h) urządzenia czytające,
- i) syntezatory mowy dla osób niewidomych,
- j) notatniki i organizatory dla osób niewidomych.

5.3. dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i/lub mowy:

- a) zakup i montaż specjalistycznej sygnalizacji świetlnej,
- b) wyposażenie dzwonka do drzwi w sygnalizację świetlną,
- c) wyposażenie aparatu telefonicznego w sygnalizację świetlną,
- d) sygnalizatory optyczne do aparatów telefonicznych, tekstofonów, telefaksów, wideofonów,
- e) inne sygnalizatory optyczne zastępujące dźwięk,
- f) zakup budzików świetlnych i wibracyjnych,
- g) zakup i montaż faksu, telefaksu, tekstofonu, wideofonu lub pagera,
- h) zakup i montaż wzmacniacza do aparatu telefonicznego,
- i) zakup laryngofonu,
- j) zakup przenośnych indywidualnych wzmacniaczy dźwięku, słuchawek, mini pętli indukcyjnych,
- a) zakup indywidualnych urządzeń akustycznych przybliżających dźwięki (działających na FM lub podczerwień), dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 2 000 zł.
- k) zakup urządzeń wspomagających odbiór dźwięku z telewizora (przewodowych i bezprzewodowych),
- l) zakup aparatów słuchowych (w tym generatorów szumu),
- m) zakup i instalacja modemu, faxmodemu, telefonicznego łącza ISDN umożliwiającego dostęp do łączności wizualnej oraz zestawu urządzeń

umożliwiających taką łączność za pośrednictwem komputerów i sieci telefonicznej,

- n) zakup i montaż systemu video domofonowego,
- o) zakup i montaż aparatów telefonicznych z cewką indukcyjną w słuchawce i wzmacniaczem,
- p) zakup komunikatorów dla osób nie mówiących,
- q) zakup sprzętu komputerowego oraz oprzyrządowania komputerowego (skorelowane z konkretną niepełnosprawnością) dla dorosłych osób niepełnosprawnych z co najmniej umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w wieku aktywności zawodowej, zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy (okres zarejestrowania minimum 6 miesięcy) oraz dla młodzieży i dzieci. Dofinansowanie takiego sprzętu musi być ściśle związane z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej, potwierdzonymi przez lekarza specjalistę.

5.4. Centrum przewiduje również dofinansowanie do likwidacji barier w

Komunikowaniu się dla osób z upośledzeniem intelektualnym oraz dla osób z całościowym zaburzeniem rozwojowym.

Dofinansowanie do w/w zadania musi być ściśle związane z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej, co musi być potwierdzone opinią ze specjalistycznych ośrodków diagnostycznych, poradni specjalistycznych oraz innymi opiniami uzasadniającymi potrzebę korzystania z wnioskowanego sprzętu lub zaświadczeniem lekarskim właściwego lekarza specjalisty. Osoby niepełnosprawne w wieku aktywności zawodowej tj. pracujące, zarejestrowane jako bezrobotne lub poszukujące pracy oraz dzieci i młodzież muszą szczegółowo uzasadnić w jaki sposób dany sprzęt umożliwi im pracę zawodową i naukę.

- 6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowaniem likwidacji barier w komunikowaniu się ze środków Funduszu mogą być objęte zakupy urządzeń wraz z montażem lub innych czynności nie wymienione w pkt 4.
- 7. Katalog rzeczowy urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności, jakie mogą być objęte w ramach dofinansowania **likwidacji barier technicznych** w szczególności obejmuje:

7.1. Dla osób niepełnosprawnych ruchowo, z koniecznością poruszania się na wózku inwalidzkim oraz osób z dysfunkcją narządu ruchu – potwierdzonych orzeczeniem i aktualnym zaświadczeniem lekarskim:

- a) krzesło prysznicowe,
- b) taboret prysznicowy,
- c) siedzisko wannowe,
- d) leżak kąpielowy,
- e) krzesło toaletowe,
- f) podnośnik wannowy,
- g) nadstawka sedesowa,
- h) podnośnik,
- i) wykonanie instalacji oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej zamieszkującej samotnie ze

znacznym stopniem niepełnosprawności lub z drugą osobą niepełnosprawną ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

7.2. Dla osób z dysfunkcją narządu wzroku:

- b) aparat lub urządzenie do wykrywania przeszkód,
 - c) czasomierz (brajlowski, mówiący, z wyświetlaczem lub dużymi cyframi),
 - d) termometr (brajlowski, mówiący lub o podwyższonym polu odczytu),
 - e) pralka automatyczna z interfejsem dźwiękowym lub brajlowskim (dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności zamieszkałych samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną o znacznym stopniu niepełnosprawności z tytułu narządu wzroku), dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 600 zł
 - f) wykonanie instalacji oraz zakup i montaż urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej zamieszkującej samotnie ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z drugą osobą niepełnosprawną ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
 - g) mała lodówka z interfejsem dźwiękowym lub brajlowskim (dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności zamieszkałych samotnie lub z inną osobą niepełnosprawną o znacznym stopniu niepełnosprawności z tytułu narządu wzroku), dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 600 zł.
 - h) zakup kuchni mikrofalowej oraz zakup i montaż kuchni elektrycznej w przypadku wyposażenia lokalu w kuchnię węglową lub gazową w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej, ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności dofinansowanie wynosi 95% ale nie więcej niż 400 zł.
8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowaniem likwidacji barier technicznych ze środków Funduszu mogą być objęte zakupy urządzeń wraz z montażem lub innych czynności nie wymienione w pkt 6.

VIII. Postanowienia końcowe:

1. Starosta sprawuje nadzór nad wykorzystaniem środków Funduszu przekazywanych na dofinansowanie likwidacji barier, w szczególności barier architektonicznych.
2. Na wniosek Starosty, Centrum udziela informacji dotyczących sposobu i stopnia wykorzystania środków Funduszu.
3. Centrum zapewnia kontrolę nad prawidłowością wydatkowania środków.
4. Pozostałe warunki i wymogi nie zawarte w niniejszych zasadach określa:
 - a) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.),
 - b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatów, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 926 z późn. zm.).